

Lieta C-489/19 PPU

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 26. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Kammergericht Berlin (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 26. jūnijs

Pieteicēja:

Generalstaatsanwaltschaft Berlin

KAMMERGERICHT [BERLĪNES AUGSTĀKĀ TIESA]

Lēmums

[..]

Izdošanas lietā par

Alžīrijas valstspiederīgo

NJ,

pašlaik apcietinājumā citā lietā soda izciešanas iestādē Moabitā
[*Moabit*] [..],

arī

[..],

Kammergericht 4. krimināllietu senāts Berlīnē 2019. gada 26. jūnijā – [..] –
nolēma:

1. Atlikt lēmuma par izdošanas pieļaujamību pieņemšanu.
2. Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu: [oriģ. 2. lpp.]

Vai prokuratūras pienākums ievērot norādījumus ir šķērslis tam, lai tā efektīvi izsniegtu Eiropas apcietinājuma orderi arī tad, ja pirms Eiropas apcietinājuma ordera izpildes šis lēmums ir visaptveroši jāpārbauda tiesā?

3. Lūgt piemērot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību saskaņā ar Tiesas Reglamenta 107. pantu.

4. Apcietinājuma apstākļi, ņemot vērā tā piemērošanas pamatojumu, netiek mainīti.

5. [...] *[omissis]*: advokāta norīkošana personai, pret kuru sāka kriminālvajāšana]

6. [...] *[omissis]*: tulka norīkošana personai, pret kuru sāka kriminālvajāšana]

Pamatojums

1 I. Fakti

Austrijas iestādes, nosūtot Eiropas apcietinājuma orderi, lūdza apcietināt personu, pret kuru sāka kriminālvajāšana, lai to izdotu kriminālvajāšanai. Persona, pret kuru sāka kriminālvajāšana, kopš 2019. gada 14. maija saistībā ar apsūdzību zādzībā atrodas apcietinājumā saistībā ar lietu [...] *Amtsanwaltschaft Berlin* [Berlīnes pirmās instances prokuratūrā]. 2019. gada 24. maija nopratināšanā tiesā saskaņā ar *IRG (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen*, Likums par starptautisko sadarbību krimināllietās) 22. un 28. pantu šī persona nepiekrita vienkāršotai izdošanai (*IRG* 41. pants); savukārt no specialitātes principa ievērošanas (Padomes Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (Pamatlēmums) 27. pants) tā atteicās. Ar 2019. gada 29. maija lēmumu Senāts (saistībā ar šaubām par Eiropas apcietinājuma ordera izsniegšanas iestādi [**orig. 3. lpp.**] vienīgi) izdeva rīkojumu piemērot personai, pret kuru sāka kriminālvajāšana, pagaidu apcietinājumu izdošanas nolūkā, izdarot atzīmi par apcietinājuma pagarināšanu. *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* [Berlīnes ģenerālprokuratūra] lūdza atzīt izdošanu par pieļaujamu (*IRG* 29. panta 1. punkts). Senāts atliek lēmumu par šo pieprasījumu un uzdod Eiropas Savienības Tiesai [...] [iepriekš formulēto] jautājumu.

- 2 1. Ar *Landesgericht Wien* [Vīnes apgabaltiesas] 2019. gada 20. maija lēmumu tiesā apstiprinātais *Staatsanwaltschaft Wien* [Vīnes prokuratūras] 2019. gada 16. maija Eiropas apcietinājuma orderis [...] būtībā ir atbilstīgs *IRG* 83.a panta 1. punkta prasībām. No tā izriet, ka attiecībā uz personu, pret kuru sāka kriminālvajāšana, tajā pašā lietā pastāv 2019. gada 16. maijā tās pašas tiesas tiesā apstiprināts 2019. gada 14. maija apcietinājuma orderis, ar kuru minētā persona tiek apsūdzēta par šādiem Vīnē izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem:

3. a) 2018. gada 9. augustā tā kopā ar līdzdarītāju ielauzās uzņēmuma *SQ Equipment Leasing Polska* tūristu autobusā un no tā nozaga kameru kopā ar kameras somu, divas mugursomas, naudas maku un 1000 CYN skaidrā naudā. Turklāt tā izraisīja arī vienam cietušajam piederošas kredītkartes nobloķēšanu.
4. b) 2018. gada 10. augustā tā kopā ar līdzdarītāju ielauzās uzņēmuma *W.E. Blaschitz* transportlīdzeklī, lai no tā nozagtu vērtīgākās mantas, tomēr abas personas aizbēga bez guvuma, jo tās ieraudzīja trešā persona, kurai persona, pret kuru sāka kriminālvajāšana, piedraudēja ar nazi, lai tā abām personām nesekotu.
5. c) 2018. gada 17. augustā tā kopā līdzdarītāju nozaga rokas somu ar naudas maku, mobilo tālruni un brillēm 950 EUR kopējā vērtībā un 50 EUR skaidrā naudā, turklāt somu tā piesavinājās tad, kad līdzdarītājs novērsa cietušās vīra uzmanību. **[oriģ. 4. lpp.]**
6. d) 2018. gada 18. augustā tā kopā līdzdarītāju, izsitot sānu logu, ielauzās svešā vieglajā automašīnā, lai nozagtu vērtīgākās mantas, bet neko neatrada.
7. 2. Personas, pret kuru sāka kriminālvajāšana, izdošana arī principā ir pieļaujama.
8. Apsūdzībā minētie noziedzīgie nodarījumi ir kriminālsodāmas darbības, par ko personu var izraidīt (*IRG* 3. un 81. pants), turklāt saistībā ar apsūdzībām (turpinātā, daļēji mēģinātā) zādzībā nav jāpārbauda abpusēja sodāmība saskaņā ar *IRG* 81. panta 4. punktu, jo saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesībām runa ir par kataloga noziedzīgajiem nodarījumiem Pamatlēmuma 2. panta 2. punkta izpratnē, par ko soda ar brīvības atņemšanu vismaz uz trim gadiem. Pārējās darbības ir kriminālsodāmas gan saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesībām (Austrijas *Strafgesetzbuch* [Kriminālkodeksa] 105. panta 1. punkts un 241.e panta 3. punkts), gan saskaņā ar Vācijas tiesībām (*StGB* (*Strafgesetzbuch*, Kriminālkodekss) 240. pants un 274. panta 1. punkta 1) apakšpunkts), un saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesībām maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz divpadsmit mēneši.
9. Nav saskatāmi šķēršļi, kas neļauj izdot personu, pret kuru sāka kriminālvajāšana.

10. II. Prejudiciālā jautājuma pamatojums

Ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2019. gada 27. maija spriedumu apvienotajās lietās pret OG (C-508/18) un PI (C-82/19 PPU), Senāts saskata šķēršļus atzīt izdošanu par pieļaujamu, pamatojoties uz *Staatsanwaltschaft Wien* Eiropas apcietinājuma orderi. Tomēr tas šaubās, vai šis spriedums ir jāpiemēro arī Austrijas prokuratūru gadījumā.

11. 1. Saskaņā ar Austrijas *Staatsanwaltschaftsgesetz* (Prokuratūras likums, *StAG*) 2. panta 1. punktu **[oriģ. 5. lpp.]** Austrijas prokuratūrām ir pienākums ievērot norādījumus. *StAG* 2. panta 1. punktā ir noteikts:

- 12 Katras *Landesgericht* [apgabaltiesas], kas izskata krimināllietas, mītnes vietā ir prokuratūra, katras *Oberlandesgericht* [apelācijas tiesas] mītnes vietā ir *Oberstaatsanwaltschaft* [augstākā prokuratūra] un *Oberster Gerichtshof* [Augstākās tiesas] mītnes vietā – *Generalprokuratur* [Ģenerālprokuratūra]. Prokuratūras ir tieši pakļautas augstākajām prokuratūrām un ievēro to norādījumus, savukārt augstākās prokuratūras un Ģenerālprokuratūra ir tieši pakļautas Federālajam tieslietu ministram un ievēro viņa norādījumus.
- 13 Tāpēc saskaņā ar minētā Tiesas 2019. gada 27. maija sprieduma kritērijiem Austrijas prokuratūra nevar būt izsniegšanas iestāde Pamatlēmuma 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 14 2. Tomēr Eiropas apcietinājuma ordera izsniegšanas procedūra Austrijā atšķiras no faktiem, kādi bija Tiesas 2019. gada 27. maija sprieduma pamatā, tādējādi, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām prokuratūras vienas pašas nelemj par Eiropas apcietinājuma ordera izsniegšanu.
- 15 Austrijas *Gesetz über die Justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union* (Likums par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās ar Eiropas Savienības dalībvalstīm, *EU-JZG*) 29. pantā ir paredzēta – arī šajā lietā veiktā – Eiropas apcietinājuma ordera apstiprināšana tiesā. *EU-JZG* 29. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir noteikts:
- 16 Prokuratūra izdod rīkojumu par apcietinājumu, izmantojot tiesas apstiprinātu Eiropas apcietinājuma orderi, un pēc vajadzības iesniedz ziņojumu par personu, kas tiek meklēta, Šengenas Informācijas sistēmā saskaņā ar Šengenas konvencijas 95. pantu, iesaistot kompetentās drošības iestādes, ja ir pamats uzsākt personas meklēšanu apcietināšanai vismaz vienā dalībvalstī.
- 17 Tiesas apstiprinājuma saņemšanas procedūra notiek saskaņā ar Austrijas *Strafprozessordnung* (Kriminālprocesa kodekss, *StPO*) 105. pantu: **[oriģ. 6. lpp.]**
- 18 (1) Tiesa lemj par pieprasījumiem piemērot un pagarināt apcietinājumu, kā arī atļaut konkrētus citus piespiedu līdzekļus. Tās apstiprināta pasākuma veikšanai (101. panta 3. punkts) tiesa nosaka termiņu, kura neievērošanas gadījumā apstiprinājums zaudē spēku. Ja tiek izdots rīkojums par ziņojumu apcietināšanas nolūkā saskaņā ar 169. pantu, šajā termiņā neieskaita ziņojuma derīguma termiņu, taču prokuratūrai vismaz reizi gadā ir jāpārbauda, vai vēl pastāv apcietināšanas nosacījumi.
- (2) Ja, ņemot vērā juridiskus vai faktiskus apsvērumus, tas nepieciešams lēmuma pieņemšanai par 1. punktā minēto pieprasījumu, tiesa ar rīkojumu var noteikt kriminālpolicijai veikt papildu izmeklēšanu vai veikt to pēc savas iniciatīvas. Tā arī var pieprasīt prokuratūrai un kriminālpolicijai iesniegt lietas materiālu fakti paskaidrojumus un ziņojumu par apstiprinātā pasākuma veikšanu un papildu izmeklēšanu. Pēc apcietinājuma piemērošanas tiesa ar rīkojumu var noteikt, lai tai arī turpmāk tiktu nosūtītas 52. panta 2. punkta 2) un 3) apakšpunktā minēto lietas dokumentu kopijas.

- 19 Šādā tiesas veiktā pārbaudē ir jāņem vērā likumības un samērīguma principi saskaņā ar *StPO* 5. panta 1. un 2. punktu:
- 20 (1) Kriminālpolicija, prokuratūra un tiesa, īstenojot pilnvaras un iegūstot pierādījumus, drīkst ierobežot personu tiesības tikai tiktāl, ciktāl tas likumā ir nepārprotami paredzēts un nepieciešams uzdevumu izpildei. Jebkādi tādējādi izraisītai ietekmei uz tiesiskajām interesēm ir jābūt samērīgai ar noziedzīgā nodarījuma smagumu, aizdomu pakāpi un sasniedzamo rezultātu.
- (2) Veicot mērķtiecīgas izmeklēšanas darbības un piespiedu pasākumus, kriminālpolicijai, prokuratūrai un tiesai tostarp ir jāveic tādas darbības un pasākumi, kas vismazāk ietekmē attiecīgās personas tiesības. Ar likumu piešķirtās pilnvaras jebkurā procesa stadijā ir jāīsteno, izvairoties no nevajadzīgas uzraudzības, ievērojot personas cieņu un tiesības, kā arī aizsargātās intereses.
- 21 Tiesas apstiprinājumu var apstrīdēt ar sūdzību saskaņā *StPO* 87. panta 1. punktu.
- 22 3. Austrijas valdība – kā izriet no tās paskaidrojuma, kurā ir ņemts vērā Tiesas 2019. gada 27. maija spriedums – uzskata, ka šis spriedums **[oriģ. 7. lpp.]** uz Austriju neattiecas, jo iepriekš raksturotais process esot atbilstīgs sprieduma 75. punktam. Senāts nepiekrīt šim viedoklim, jo tā izpratnē sprieduma 74. un 75. punkta nosacījumiem ir jābūt izpildītiem nevis alternatīvi – kā acīmredzot pieņem Austrijas valdība –, bet gan kumulatīvi.
- 23 Tomēr Senāts uzskata, ka Austrijas procesā, kurā prokuratūrai, kas veic ārēju saziņu kā izsniegšanas iestāde Pamatlēmuma 6. panta 1. punkta izpratnē, saskaņā ar valsts tiesībām faktiski nav ekskluzīvu tiesību lemt par Eiropas apcietinājuma ordera izsniegšanu, bet tās drīzāk ir apstiprinātājai tiesai un tādējādi neapšaubāmi neatkarīgai tiesu iestādei, pilnībā tiek ievērotas attiecīgās personas aizsargātās intereses, kas ir uzsvērtas Tiesas 2019. gada 27. maija spriedumā. Tāpēc tas uzdod Tiesai lēmuma rezolutīvajā daļā minēto jautājumu.
- 24 III. Lūguma piemērot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību pamatojums
- Prejudiciālais jautājums attiecas uz jomu, kas minēta Tiesas Reglamenta 107. panta 1. punktā. Persona, pret kuru sāka kriminālvajāšana, pašlaik atrodas apcietinājumā saistībā ar Vācijā uzsāktu procesu, kas gan jebkurā laikā var tikt pabeigts. Pēc tam piemērojamā pagaidu apcietinājuma izdošanas nolūkā ilgums saskaņā ar *IRG* 16. panta 2. punkta pirmo teikumu ir ne vairāk kā divi mēneši. Ja tiks piemērota parastā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība, rodas bažas, ka persona, pret kuru sāka kriminālvajāšana, būtu jāatbrīvo no apcietinājuma un varētu vēlreiz aizbēgt.
- [..]